

Oikaisuvaatimus / Vahingonkorvaushakemus / polkupyörän vaurioituminen**Lakimies Mika Mäkäraainen
Kaupunginkanslia**

Lakimies on 9.6.2022 §:ssä 13 tekemällään päätöksellä hylännyt hakijan vahingonkorvaushakemuksen, koska hakijan polkupyörän vaurioituminen ei ole johtunut kaupungin tuottamuksellisesta toiminnasta ko. kadun kunnossa- ja ylläpitäjänä eikä kaupunki ole muutoinkaan vahingonkorvauslain mukaisesti vastuussa ko. vahingosta.

Oikaisuvaatimus

Hakija on oikaisuvaatimuksessaan vaatinut lakimiehen päätöksen kumoamista ja tehdyn vahingonkorvaushakemuksen hyväksymistä. Hakijan mukaan Kuopion kaupungin pohjoinen alueurakka on saanut valtavasti aiheellista kritiikkiä 2021–2022 talvikunnossapidon osalta. Hakija oli itsekin antanut palautetta koskien Kallantien kevyen liikenteen väylän talvikunnossapitoa välillä Rastaantien Teboil - Päivärannan Citymarket.

Hakijan mukaan mainitulla tiealueella on syyllistytty kunnossapitovelvollisuuden virheisiin ja laiminlyönteihin. Tämä tulee kiistatta ilmi urakoitsijan saamissa sanktioissa ja lisätoimissa, joita kaupunki on joutunut tekemään alueen väylien saattamiseksi hyväksyttävään kuntoon. Muutoksenhakijan mukaan kaupungilla on tämän vuoksi näyttövelvollisuus siitä, ettei kevyen liikenteen väylä ole ollut vaaraa ja vaurioita aiheuttavassa huonossa kunnossa pitkin talvea.

Hakijan mukaan ei ole näyttöä siitä, ettei hän olisi pyöräillessä noudattanut tieliikennelakia. Hakijan mukaan, jos tieliikennelakia olisi jätetty noudattamatta olisi todennäköisempää, että nyt keskusteltaisiin henkilön saamista fyysisistä vammoista eikä pelkistä kalustovaurioista.

Tilannenopeuden osalta muutoksenhakija toteaa, että kun hän pyöräili työmatkat ensimmäisenä talvena, talvikunnossapito oli erinomaisella tasolla eikä pyörään aiheutunut vaurioita. Myöskään kesällä, jolloin tilannenopeudet kasvavat, vaurioita ei ole syntynyt. Hakijan mukaan vauriot syntyivät pienimmillä tilannenopeuksilla talven 2021–2022 talven aikana.

Lisäksi hakijan mukaan ei ole perusteita väitteelle, että alhainen rengaspaine olisi voinut olla vaurion aiheuttaja. Hänen mukaansa hyvin alhaisella rengaspaineella, hän olisi aiheuttanut itselleen kohtuutonta vaaraa ja henkilövahinkoja.

Vahinkopaikan osalta hakija esittää näytöksi kuvakaappauksia kulkuneuvon GPS-järjestelmän lokista. Muutoksenhakijan mukaan työmatkareitin osalta ELY-keskuksen, Siilinjärven ja jopa Niiralan alueilla pyörätiet ovat olleet hyvässä kunnossa ja vain Kuopion kaupungin pohjoisen alueurakan tiealueen voitaneen katsoa olleen vaaraksi tienkäyttäjille tänä talvena. Lisäksi muutoksenhakija esittää, että voi tarvittaessa pyytää samaa reittiä käyttävien kanssakulkijoiden kommentit ja näkemykset kirjallisena oikaisuvaatimuksen tueksi.

Vahinkopaikan ja myös vahingon ajankohdan osalta muutoksenhakija edelleen toteaa, että vanteen vaurio ei ole seurausta kertaluontoisesta tapahtumasta, vaan pidemmän aikaa jatkuneesta rasituksesta, minkä vuoksi tarkka vahinkopaikka ja vahingon ajankohta ei ole oleellinen. Muutoksenhakijan mukaan se, että kyse on ollut pitkään jatkuneesta tien huonosta kunnosta, on raskauttava seikka kunnossapidon vastuun osalta.

Arviointia ja johtopäätökset

Lakimiehen päätöksestä ilmenee, että vahingonkorvauslain mukaan vahingon kärsineen tahon on yleensä näytettävä toteen aiheutunut vahinko ja siitä vastuussa oleva taho saadakseen korvausta. Kadun kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvä vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukselle eli kadun kunnossapitäjän on vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn.

Hakija on oikaisuvaatimuksessaan katsonut, että kaupungilla on ns. käännetty näyttötaakka siitä, että kadun kunnossapidon osalta ei ole tapahtunut virhettä tai laiminlyöntiä. Vahingonkorvauslain mukaan pääsääntönä on kuitenkin se, että vahingon kärsineen tahon on selvitettävä aiheutuneen vahingon tarkka vahinkopaikka ja -aika riittävällä tarkkuudella sekä osoitettava, että aiheutunut vahinko on syy-yhteydessä kaupungin kunnossapidon laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheeseen. Oikeuskäytännön mukaan ainoastaan ns. liukastumisvahingoissa sovelletaan ns. käännettyä näyttötaakkaa. Tämä perustuu siihen, että liukastumisvahinkoa ei sinänsä ei aiheudu ilman, että alueen olosuhteet ovat vaikuttaneet vahingon aiheutumiseen. Nyt on kyse pyörän vaurioitumisista, joka voi tapahtua useista eri syistä. Tämän vuoksi ko. vahinkoasiassa ei voida korvausvastuuta ratkaista ns. käännetyn näyttötaakan perusteella vaan kyseeseen tulee yleinen vahingonkorvauslain mukainen korvausperuste, jossa vahingon kärsineen tahon on näytettävä toteen aiheutunut vahinko ja siitä vastuussa oleva taho. Tämän vuoksi oikaisuvaatimuksessa tältä osin esitetyt näkemykset ovat virheellisiä ja perusteettomia.

Lakimies toteaa, että pelkästään hakijan esittämät subjektiiviset näkemykset talvikunnossapidon laadusta tai pyörässä jonakin aikana todetut vauriot eivät yksin osoita, että ko. kevyen liikenteen väylä ei ole ollut kunnossapitolain mukaisesti liikenteen tarpeiden edellyttämällä tavalla tyydyttävässä kunnossa.

Hakija ei ole hakemuksessaan esittänyt luotettavaa selvitystä siitä, missä hakemuksessa kerrottu pyörä on vaurioitunut ja milloin ko. vahinko on aiheutunut. Hakija on kertonut, että Destian aluehoitourakkaan kuuluva kevyen liikenteen väylä on ollut sydäntalven aikana valtavan möykkyinen ja kuoppainen ja siinä kunnossa, että hakijan polkupyörä ei ole kestänyt normaalia ajoa. Tuloksena on hakijan mukaan ollut alkutalvesta katkennut pinna. Se, missä ja milloin pyörän pinna on mahdollisesti katkennut ei ilmene hakijan hakemuksesta. Edelleen hakija on kertonut, että takavanne on murtunut pitkän ajan kuluessa useasta kohti korjauskelvottomaksi. Hakija ei ole tältäkään osin kertonut tarkkaan vahinkopaikkaa tai -aikaa eikä esittänyt muutoinkaan vahingon osalta luotettavaa selvitystä. Hakija on ainoastaan katsonut, että kevyen liikenteen väylä ei ole ollut talven aikana kunnossa. Lisäksi hakija on kertonut, että kaupunki on antanut Destialle sopimusrikkomusten perusteella sanktioita, jotka osoittavat, että ko. kevyen liikenteen väylän kunnossapitoa on laiminlyöty.

Asiassa ei ole merkitystä sillä, onko kaupunki joutunut aluehoitourakan osalta puuttumaan mahdollisiin sopimusrikkomuksiin vai ei.

On yleisen elämäkokemuksen mukaista olettaa, että talviaikaan katualueelle pääsee muodostumaan sääolosuhteiden vaihtelujen vuoksi hetkellisesti epätasaisuutta tai muita normaalisti poikkeavia olosuhteita, vaikka alueella suoritetaan säännönmukaisesti kunnossapitotoimenpiteitä. Tämän vuoksi kunnossapitolaissa onkin säädetty, että riittää, että katualue on liikenteen tarpeiden edellyttämällä tavalla tyydyttävässä käyttökunnossa. Näin ollen pelkkä aiheutunut vahinko tai tien epätasaisuus, kuoppaisuus, tai kuten oikaisuvaatimuksen tekijä on kertonut tien möykkyisyys, eivät yksin osoita, että katualueen kunnossapitovelvollisuus olisi laiminlyöty. Tämän vuoksi vahingon kärsineen tahon on näytettävä toteen, että katualue ei ole ollut vahingon tapahtuma-aikaan kunnossapitolain mukaisesti tyydyttävässä käyttökunnossa ja että kadun kunnossapito on tämän vuoksi laiminlyöty. Hakija ei ole tähän liittyen esittänyt mitään luotettavaa selvitystä.

Lausunnosta ilmenee, että ko. kevyen liikenteen väylällä oli ennen vahingon aiheutumista suoritettu normaalilla tavalla kunnossapitolain mukaisia talvikunnossapitotoimenpiteitä. Mainittujen töiden suorittamisen aikaan tai niiden jälkeen ei ole tehty kaupungille huomautuksia juuri ko. kevyen liikenteen väylän kunnossapidon osalta. Mainittua johtopäätöstä tukee myös seikka, että ko. tiealueella ei ole aiheutunut muita vastaavia vahinkoja ko. ajankohtana.

Asiassa ei ole merkitystä sillä, että pyörää on kuljetettu aiemmin vastaavalla kevyen liikenteen väylällä ja että tällöin pyörä ei ole vaurioitunut. Mainitut pyörän kuljettamiset eivät myöskään liity kerrottuun vahinkotapahtumaan.

Hakija ei ole myöskään esittänyt luotettavaa selvitystä, että hän olisi ennen vahingon aiheutumista kuljettanut pyöräänsä tieliikennelaissa säädettyt velvoitteet huomioon ottaen. Tieliikennelain 3 §:n mukaan vaaran ja vahingon välttämiseksi tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta. Mainitun lain 5 §:n 1 momentin mukaan ajoneuvon nopeus on tullut aina sovittaa sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen muun ohella tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä liikenneolosuhteet.

On mahdollista, että hakijan pyörän vauriot ovat syy-yhteydessä siihen, että pyörää on kuljetettu tieliikennelain vaatimusten vastaisesti olosuhteisiin nähden esim. liian suurella tilannenopeudella, jolloin pyörä on joutunut normaalia suuremman rasituksen kohteeksi. Lisäksi pyörän renkaassa on voinut olla liian vähän ilmaa ja tämä seikka yhdessä liian suuren tilannenopeuden kanssa voi aiheuttaa hakemuksessa kerrottuja pyörän vaurioita. Mainittua johtopäätöstä tukee erityisesti pyörässä todettujen vaurioiden sijainnit ja niiden laatu. Edelleen on tavanomaista, että pyörään tulee vaurioita sen jatkuvan käytön ja rasituksen myötä. Myös renkaan vanteessa on voinut olla valmistus- yms. virhe, joka on voinut vaikuttaa ko. vahingon aiheutumiseen. Nyt kerrottuja vaurioita voidaan pitää pyörän käyttöön liittyvinä tyypillisinä kulumis- yms. vaurioina.

Edellä lausutusta ilmenee, että asiassa on jäänyt edelleen luotettavasti selvittämättä, että hakijan pyörässä todetut vauriot olisivat syy-

yhteydessä yksin kaupungin kunnossapitovelvollisuuden laiminlyöntiin. Tämän vuoksi tehty oikaisuvaatimus tulee hylätä kokonaisuudessaan perusteettomana sekä lakimiehen tekemä päätös pysyttää voimassa.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta 3 §, 4 § ja 6 §

Vahingonkorvauslaki 2 luku 1 § ja 5 luku 5 §

Tieliikennelaki 3 § ja 5 §

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Esitän kaupunkirakennelautakunnalle, että hakijan tekemä oikaisuvaatimus hylätään kokonaisuudessaan perusteettomana ja lakimiehen päätös pysytetään voimassa.

Liitteet

- 51 2932/2022 Viranhaltijapäätös
- 52 2932/2022 Oikaisuvaatimus

Valmistelija

Mika Mäkräinen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5012

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Lautakunta hyväksyy lakimiehen esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

